

Debreceni FŐNYI

www.licium.hu

REFORMÁTUS IFJÚSÁGI LAP

XIII. ÉVE 1. SZÁM (95. SZ.)
2013. FEBRUÁR – MÁRCIUS

Feltámadásra várva

Beköszöntött a tavasz. A természet és vele az ember is fellélegzik ilyenkor, hiszen megszabadulhat a tél rideg szorítása alól. Ennek az évszaknak mindig is különleges jelentőséget tulajdonítottunk, nemcsak azért, mert az élet örök körforgása éppen most indul újra, e mögött a meggyőződés mögött egy jóval mélyebb, spirituális jelentéstartam is rejtőzik. Már a pogány időkben is rendszeresen megünnepezték a tavasi napfordulót, nekünk, a keresztény kultúrkörbe tartozóknak pedig szintén igen fontos ez az időszak, hiszen Jézus Krisztus feltámadása és mennybe menetele is ekkor történt meg.

Az 1848-ban élők számára azonban történt még valami, valami, amire azóta is rendkívül büszkék vagyunk. Magyarország lakossága március 15-én saját elhatározásából végrehajtotta önnön feltámadását.

Ha jobban belegondolunk, hazánk történelme tulajdonképpen az ilyen feltámadások sorozatából áll. Bárki is volt az ellenség, tatár, török, osztrák, szovjet, népünk túrt, szenvedett, ám amikor betelt a pohár, pillanatok alatt rendezte sorait, és példát mutatott a világnak bátorságból és elszántságból. Ezért írta rólunk, magyarokról Victor Hugo, hogy „Magyarország a hősök nemzete”. Talán legnagyobb drámánk: e fellángolások csak rövid életű diadalt hoztak számunkra. Elnyomó elnyomót követett. Egy olyan országban, ahol a szabadság ilyen ritkán látott vendég, azt gondolnánk, lakói biztosan tudják értékelni azt. De valóban így van ez? Becsüljük-e még hőseink örökségét, úgy igazán? A megemlékezések fontosak és hasznosak, de hajlandók vagyunk-e magunkba tekinteni, és elgondolkozni azon, milyen tanulságot hordoznak ezek a történelmi események? Ha a mi életünkben is bekövetkezhetne egy ilyen fordulat, elég bátrak lennénk-e ahhoz, hogy a saját kezünkbe vegyük az irányítást?

Végigtekintve a mai magyar valóságot, joggal lehetnek kétségeink. Emberek milliói élnek itt apró szigetként, akkora sietségben, hogy egymást meghallgatni már csak a legritkábban megengedhető luxusnak számít. Nem kellene engednünk, hogy gyermekeinket a televízió és az internet nevelje fel helyettünk. Sűrűn tapasztaljuk az erkölcsi és szellemi sivárságot. Csak rajtunk múlik, hogy változtassunk ezen a helyzeten, hiszen nekünk is éppen annyi hatalmunk van ehhez, mint 1848 hőseinek. Beköszönt az igazi tavasz? Erős hitünk szerint: igen.

Lamos Péter

Szavak szó nélkül

Rengetegen vagyunk e földön, sokszor fordulunk meg ugyanazon a helyen, milliószor nézünk ugyanabba a tekintetbe. Sokszor mégsem azt mondjuk, amit valójában gondolunk.

Az ember nemegyszer olyan hibát ejt, mit kikerülni oly végtelenül egyszerű volna. Nem azt a szót vesszük ajkunkra, amit valójában gondolunk, elmegyünk az üres szavak végtelen tengerébe, s onnan kiutat már nem találunk. Oly könnyű hibázni, s oly nehéz kijavítani.

Gyakran tapasztaljuk a külsőségek uralmát. A szavaknak nagy erejük van, gyakran monumentálisabb érzelmet váltanak ki, mint bármely tettek. S mégis oly könnyen játszunk velük. Az állatoknak nem áll rendelkezésükre e ritka lehetőség, néha mégis könnyebben megértik egymást, mint bármely ember. Hogy lehet ez? Ők miért nem értik sose félre egymást?

Bármerre nézek, a természet az ő egyetlen kincsével ad választ a legbonyolultabb kérdésre is: a csenddel. Ha ez az „ösi csönd” ott lakozna az emberek lelkében, szavaik tükrében akkor már is közelebb lennénk ahhoz az egyszerű jelenséghez, hogy megértsük egymást.

Gyönyörű Tamara

A DRHE tanítóképzősei nyerték a február 20-án Debrecenben, a Református Kollégiumban rendezett országos neveléstörténelmi vetélkedőt. A második helyen pedig az egyetem hitéleti képzésben résztvevői végeztek. A rendezvény része volt a 475 éves Kollégium jubileumi programsorozatának.

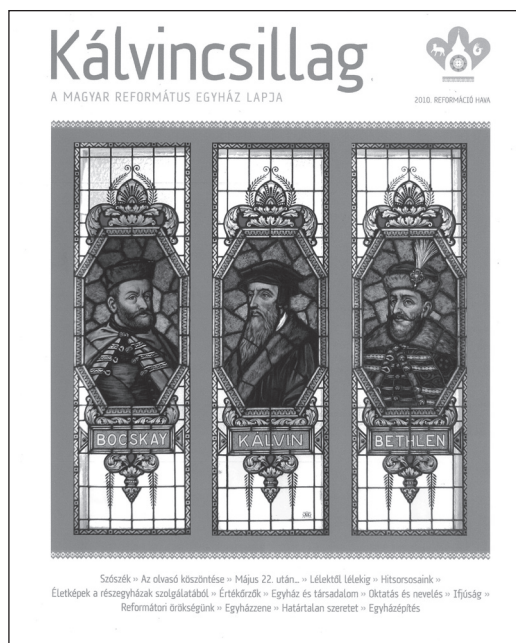
Miután negyven nap és negyven éjjel böjtölt, végül megéhezett. Ekkor odament hozzá a kísértő, és ezt mondta: „Ha Isten Fia vagy, mondd, hogy ezek a kövek változzanak kenyérré.” Ő így válaszolt: „Meg van írva: Nem csak kenyérről él az ember, hanem minden igével, amely Isten szájából származik.” (Mt 4,2–4)

A szabadság küldetése

Dr. Fekete Károly, a Debreceni Református Hittudományi Egyetem rektora egyszermind médiszakember; a Tiszántúli Református Egyházkerület lapja, a Református Tiszántúl, valamint a Magyar Református Egyház hivatalos lapja, a Kálvincsillag főszerkesztője, továbbá felelős kiadója az egyetem folyóiratainak (Mediárium, Studia Theologica Debrecinensis), illetve a Lícium Médiaportál és a Debreceni Főnix lapoknak. Nemzeti ünnepünk alkalmán, a szabad magyar sajtó napja kapcsán kérdeztük.

» *A magyar sajtó egyik legdicsőségesebb időszakát az 1848–49-es forradalom és szabadságharc alatt élte. Ön szerint mi volt ennek hátterében, mit tanulhatunk nagy elődeinktől?*

» Az akkori sajtó ébresztő munkája azt a fajta magyarságtudatot erősítette, amely nem a békétlenkedés és az üres szövegek felé vezetett; olyan szellemiséget képviselt, amely a magyar nemzethez tartozó társainkat szereti, becsüli, emeli. De nem azon az áron, hogy közben másokat eltaposott, hanem a nemzeti önépítésre törekedett. Ma is erre van szükség; a Magyar Református Egyház az egész Kárpát-medencében ilyen szellemiséggel áll mindig a szabadság, a szólásszabadság oldalára. Mindezt azzal a meggyőződéssel tesszük, hogy el tudjuk határolni egymástól a kozmopolitizmus és a nemzettudat gondolatvilágát. Az ember ne adja oda könnyelműen a szabadság szavát senkinek,

aki azt öncélúan hangoztatja, és őrizze meg azoktól is, akik ezt be akarják szennyezni, vagy el akarják venni. Ha ezt az üzenetet fiataljaink is elsajátítják, akkor küldetésünket teljesítettük.

» *Közeleg a sajtószabadság napja. Ön hogyan látja ma a média helyzetét ebből a szempontból?*

» Az előző rendszerhez képest, amely elsősorban politikai nyomást gyakorolt a médiára, manapság jóval nagyobb a szabadság. Ennek azonban szintén megvannak a maga veszélyei. Ezért a legfontosabbnak azt tartom, hogy legyen egy olyan belső értékrend, amely stabil szűrőként funkcionál, és nem politikai, gazdasági érdekek szerint osztályoz, hanem legfőképpen az

embert tartja szem előtt. Ha ez megvalósul, akkor a médiszakember le tudja mérni, hogy mivel használ, és mivel árt. Meg kell találni annak módját, formáit, hogy a média az ember javát szolgáló információkat közvetítsen. Jelenleg ez a szűrő még hiányzik, de véleményeim szerint ez egy átmeneti időszak egy olyan média felé, amely etikailag és felelősségérzetben is felnőtt ahhoz, hogy az embereknek normakövető, legális és világos információkat adhasson.

» *Ön nemcsak a rektori feladatokat látja el, hanem több médiatermék irányításáért, kiadásáért is felel. Ebben a minőségében mi a legfőbb alapelve?*

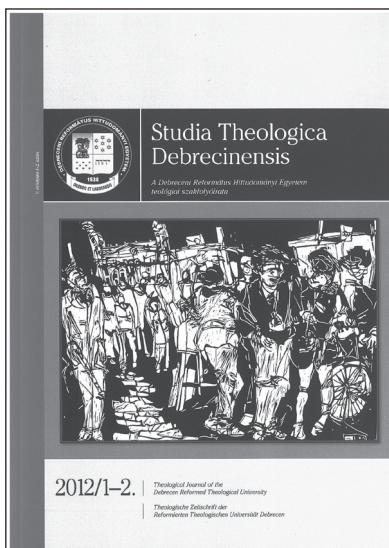
» Számomra legfontosabb az értékközvetítés. Ez az én esetemben mindenképp konzervatív módon történik, ami alatt a megfontoltságot értem. Nem tartom ezt szégyellni valónak, ugyanis hiszek egy örök érvényű erkölcsben.

Egy egyházi orgánumnak nem az a feladata, hogy rohanjon a különböző bulvársajtós technikák irányába, hanem hogy megtartsa azt a mértéket, amelyben a már emlegetett emberi felelősséggel tud híreket, tudást, művészeti alkotásokat átadni.

» *Mennyire tartja fontosnak az intézményünkben lévő médiaműhelyek szerepét?*

» Nagy jelentőséget tulajdonítok nekik: szükség van olyan gyakorlófelületekre, amelyeken hallgatóink megmérettethetik képességeiket, tudásukat, akár hitéleti, akár nem hitéleti képzésben vesznek részt. Szerencsére van olyan híryanagunk, amelyet érdemes megosztani a város közvéleményével. Vannak olyan események az egyetemen, illetve vannak olyan gondolatok diákjaink fejében, szívében, amelyeket közcincské kell tenni.

Közelebb jutni Krisztushoz

A Studia Theologica Debrecinensis – a DRHE teológiai szakfolyóirata – felelős szerkesztője dr. Hodossy-Takács Előd egyetemi docens. A nemzeti ünnepén egyebek között az egyházi sajtóról kérdeztük.

» *Tanár úr hogyan látja a mai média helyzetét, benne a sajtószabadság kérdését? Mennyire érvényesül ez a szabadság?*

» A szabadság, illetve a sajtószabadság nem objektív fogalmak, akkor lehet ezekről beszélni, ha egy társadalomban erőteljesen érvényesülnek bizonyos normák. A jelenlegi viszonyok között az figyelhető meg, hogy az elektronikus médiumok egyre inkább kiszorítják a hagyományos sajtótermékeket, ez a folyamat pedig jelentősen átalakította a sajtószabadság feltételrendszerét is. Korunk felgyorsult világában az jelenti a legnehezebb feladatot, hogy kiszűrjük a rendkívül sokrétű és szerteágazó információáradatból a számunkra ténylegesen szükséges és hasznos tudásanyagot és értékeket.

» *Milyen szerepet kell az egyházi sajtónak betöltenie?*

» Amikor egyházi sajtóról beszélünk, akkor azt kell vizsgálnunk, hogy a köz-

életen belül hogyan jelenik meg egy határozott értékrend mellett elkötelezett csoport hangja. Amennyiben ez a református gondolatvilág hallható, akkor alapvetően a mi sajtónk betöltötte fő küldetését. A református sajtónak évszázados hagyományai vannak és mindig is nagy jelentőséggel bírt, ezért ezeket az orgánumokat kötelességünk megőrizni az utókor számára is.

» *Mit tehet a református média annak érdekében, hogy ebben a globalizált világban megőrizhessük hagyományos értékeinket?*

» Realitás kell lennünk a célkitűzéseinkkel kapcsolatban. A református sajtó nem képes megállítani a globalizáció folyamatát, az viszont várható tőle, hogy stabilan képviseljen egy olyan értékrendet, amely kapaszkodót adhat olyan embereknek, akik ebben a mestersegesen felgerjesztett gyökértelenségben támaszt keresnek.

» *Ön szerint milyen változásokon kell átesnie a református egyháznak, illetve sajtónak azért, hogy a jelen fiatalságát még hatékonyabban szólítsa meg?*

» Egy egészséges egyensúlyra irányítanám a figyelmet ezen a téren. Nem kell mindenáron arra törekednünk, hogy minden szempontból a legmodernebbek legyünk. Nem gondolom, hogy a református jövő a közösségi médiafelületeken áll vagy bukik. Számomra az a jó református sajtó, amelyik rámutató jellegű, ezáltal pedig segít, hogy a hívők megtalálják a megfelelő gyülekezetet, amely révén közelebb juthatnak Jézus Krisztushoz. Az egyházra az Evangélium hirdetése bízott, épp ezért a református médiumoknak az egyház alapüzenetére kell irányítaniuk a figyelmet. A sajtó van a gyülekezetért és az Evangéliumért, soha nem fordítva.

Az oldal interjút készítette:
Lamos Péter és Papp Ferenc

Történelmi hitelű egybeesés

Pozsgay Imre egyetemi tanár, a Stádium főszerkesztője a következő nyilatkozatot adta azzal kapcsolatban, szerinte mennyire fontos és összefüggő az, hogy egy napon ünnepeljük a márciusi forradalmat és a magyar sajtót:

– Mondhatnám azt is, hogy ez természetes egybeesés. Hiszen, ha visszagondolunk a 12 pontra, annak egyik legfontosabb követelése éppen a sajtó szabadsága volt, az eseményekben pedig jól emlékezünk, a legjelentősebb a Landerer és Heckenast Nyomda lefoglalása volt, egy „erőszakos” cselekedet, az akkori, egyébként nagyon békés március 15-én. Az egybeesés történelmileg is hiteles! Véleményem szerint, ha március 15-ét legnagyobb nemzeti ünnepeink között tartjuk számon, annak követeléseit is ugyanilyen módon kellene kezelni. Az, hogy a sajtószabadság jelszavával ki él, vagy kik élnek vele vissza, az már mindig az aktuális politikai helyzet következménye és jele.

STÁDIUM
Stádium Társadalmi és Kulturális Hírlap II. évf. 1. szám | 2013.

A TARTALOMBÓL

- Magyar Józsefre emlékezünk
- Barna Erika Viktória tanulmánya Vajda Jánosról
- Spangel Péter beszélgetése Lezsák Sándorral
- Tóth Krisztina regényrészlete
- Deák Mór, Illyés Gyula, Kiss Benedek, Magyar Barna és P. Papp Zoltán versei
- Keserű Zsuzsa grafikái

HAZÁNK: EURÓPA
Fazekas István

„Hírünk a világba asztó; alig más, m. » et saggitis hungarum...« idején, ez számot kell vetni: Végzetes bűn volna vább is áltatni ma

Részlet Illyés Gyula Hív a világban című írásából

Illyés Gyula: Bartók

Visszafordulok a jogfosztókkal, s mielőtt az új igazságot költőse beraknám, a 190. szótart énekeltem: „Te herold sejen szívből / hiálók színtelen: / E válság mélyéből / Hallgas meg, Uristen! / Nyisd meg te fülödet, / Milyen úton bírólak? / Tán meg is fülödtél, / Milyen úton bírólak?”

fordalomban vezetett. Ez a fordalom napjainkban is tart.

A kereszténység – mely semmi máiból sem jöhetett, csak a végő rejtelmeiből lévőli gondolkodás, a világtól, a földtől, a létezőktől.

Valós értékek közös műhelye

A Stádium az „életbevágóan fontos szellemi összefogás” lapja

Az elmúlt év nyarán indult útjára egy új, értékőrző és -teremtő szándékú „társadalmi és kulturális hírlap”, a történelmi nevet viselő, tavaly nyáron indult Stádium. A havonta megjelenő orgánium felelős szerkesztője Fazekas István jogász, Jókai-díjas író, költő, publicista. A médiaszakembert a sajtónap alkalmán kérdeztük.

» Az 1848. március 15-ei események nyomán született meg az ötlet, hogy a szabad magyar sajtót nemzeti ünnepünkön köszöntsük, de igazán csak 1990-től ünnepeljük a sajtó napját. Mit gondol, miért csak a rendszerváltás után került erre sor? Mennyiben tartja fontosnak, hogy egy napon ünnepeljük a márciusi forradalmat és a sajtót?

» Aki a magyar irodalom teljességét tanulmányozza, s nem csak annak egy-egy éppen divatos, vagy hirtelen ötlettől kiragadott részletét, könnyen felismerheti, hogy anyanyelvünk maga a becsület. A szavakat sokfelé lehet csúrní és csavarni, a képzelet káprázatairól egy darabig el lehet hitetni, hogy maga a valóság, ám a hazugságok háttorzongató ricsajában előbb-utóbb valaki fölismeri, hogy aki a méregre azt állítja, ehető, az mégis csak inkább gyilkos, mint tanító. Ettől a pillanattól kezdve nincs irgalom a manipulálóknak. Lelepleződik a képmutatás: az ájtatoskodó, sekrestyei moralizálás neveltség tárgya lesz. 1848 egyik legnagyobb vívmánya a sajtó szabadsága. Annak fölismerése, hogy a ká-

osz fölött csak a nyelv képes uralkodni. A nyelv a benne megvalósuló becsülettel! Ha ez nem így lenne, az emberiség már Ádám korában kipusztult volna ebből a világból. Legtöbbször a nyelv megbecstelenítése a tragédiák igazi oka. A nyelv romlása mindig az emberek romlottsága is. Mivel minden jövőnk és minden szabadságunk a nyelvben és a nyelv által valósulhat meg leginkább, ezért örvendetesnek tartom a két ünnep összekapcsolását. S talán ez ad magyarázatot arra is, hogy miért csak a rendszerváltozás után lehetett ünnepe a szabad sajtónak.

» Ön hogyan értékeli ma a hazai sajtó helyzetét? Demokráciában élünk, ám vannak, akik azt a kérdést is felvetik: milyen mértékben szabad a sajtónk? A szabad magyar sajtó napja kapcsán kérdezem: szerkesztő úr szerint mennyire jogos ez a kérdésfeltevés?

» A hazai sajtó helyzete nem rosszabb, mint a külföldi sajtó helyzete. A fő problémát az a morális világválság okozza, amelynek egyenes következménye a jelenlegi gazdasági válság és a rosszul értelmezett szabadság is.

» Olyan korszakot élünk, amelyben inkább megszűnnek lapok, nem pedig indulnak, ezért volt nagy újdonság, amikor nyáron bejelentették: havilapot indítanak Stádium címmel. A szellemi összefogás lapjaként határozzák meg a sajtóorgániumot. Ez miben nyilvánul meg?

» Elsősorban nem a különbözőségek felszámolásában, hanem a kultúra kö-

zös életetésének szándékában. Annak folyamatos felismerését szeretnénk elősegíteni, hogy kultúra nélkül nincs erkölcs, erkölcs nélkül nincs normálisan működő gazdaság. Mi lehet ennek az összefogásnak az alap gondolata? Először is az, hogy minden ház elvész, amelyben széthúzás támad. Az, hogy fel kell számolni a szekértáborokat, amiket valójában nem is a másság, hanem bizonyos konkokért való marakodásokban a sok-lúd-disznót-gyöz sóvárgó ösztöne tákolt össze.

» Mi a Stádium struktúrája? Kik a munkatársai? Melyek a fő céljai? Mely értékek és témák vezérik a szerkesztést?

» Azt szeretnénk, ha ez a lap a valós értékek közös műhelyévé válna. Az irodalmi művek közlése mellett helye van a lapban a kritikának, a társadalomtudományi írásoknak, a képzőművészetnek és minden olyan hírnek, mely a magyar tudományos-, társadalmi- vagy művészeti élet szempontjából jelentőséggel bír. A szellemi összefogás előmozdítása érdekében nem árt tisztázni a következőket! A magyarság valahányszor befogadott valami idegen értéket, olyankor mindig el kellett fojtania valamit eredetiségéből. A nyelv a hamisságot egy idő után kidobja önmagából, ám a megcsontított eredetiség ősi kifejezései aligha térhetnek vissza. Ezért életbevágóan fontos a szellemi összefogás! Nem azt mondom, hogy kultúránkban nincs helye idegen értékeknek, hanem azt, hogy azokat öncsonkítás nélkül kell be-

fogadnunk! Vagy legalábbis törekedni erre. A legnagyobb önpusztítás azonban jelenleg az, hogy nem az értékeket, hanem a bővítet fogadjuk be, s azt is kritikátlanul. Miért is? Mert a hamis értékek biznisszének idejét éljük. Ez a lap kísérletet tesz arra, hogy irányjel legyen nemzetmegtartó értékeink felé. A Stádiumot kiváló szakemberek szerkesztik. Pozsgay Imre professzor úr a lap főszerkesztője, aki idős kora ellenére is aktív és nagy teherbírási. Nyelvünk tisztaságának megóvása érdekében anyanyelvi lektorunk is van, Arany Lajos tanár úr önzetlen munkájának köszönhetően. A társadalomtudományi írásokat Bordás Mária professzor asszony felügyeli, az esszé rovatot pedig a kiváló debreceni irodalmár, Bertha Zoltán. A verseket és novellákat Deák Mór költő válogatja. Szigetvári József, a neves folklorista, a százhalmombattai Forrás Táncegyüttes alapítója szerkeszti a kulturális híreinket, Czifrik Katalin újságíró pedig a társadalmi hírekről ad tudósítást. Fontosnak tartjuk, hogy a magyarság elfeledett nagy alakjait aktuális módon felidézzük, ezért minden számunkban megemlékezünk valakiről. Igyekezünk mindenkor tiszteletben tartani az „audire et altera pars” több évezredes tisztaságát! Arra törekszünk, hogy segíthessük a fiatalokat, mert rajtuk múlik a nemzet fölemelkedése!

Az interjúkat készítette: Faragó Melinda

Hős fiúkról olvasnak

Hogyan emlékeznek gyülekezetükben nemzeti ünnepünkön az 1848-49-es forradalom és szabadságharc kezdetének napjára? Többek között erről is beszélt *Berényiné Csinyády Melinda*, a Nagyerdei Református Egyházközség lelkesze.

» Mit jelent számodra 1848. március 15-e?

» Az emlékezés ideje. Mindig megmelegsik kicsit a szívem, amikor ennek a napnak a történéseire, alakjaira, illetve a későbbi szabadságharc eseményeire gondolok. Jó tudni, hogy történelmünk során újra és újra voltak olyanok, akik ki mertek állni az elveikért, és megtörhetetlenül cselekedtek is, hogy változások történhessenek népünk életében.

» Hogyan emlékezel ezen a napon?

» A családom minden tagja természetesen kokárdát tűz ezen a napon. Mivel a fiaim még nagyon kicsik, nem valószínű, hogy bármely szervezett megemlé-

zésre elmennék. Azonban még nagymamám gyermekkorából van egy csaknem százéves regényünk: Rákosi Viktor Hős fiúk című műve, amely feldolgozza a szabadságharc eseményeit. Ezt a kötetet tervezem elővenni az idén, különösen, ha a férjem kislia is épp velünk lesz. Jó kapcsolódási pont ez a történelmi eseményekhez, illetve családunk rég elment tagjaihoz, erősítve így a magyarság- és családtudatot.

» Fontosnak tartod, hogy az oktatási intézményekben megemlékezzenek erről a napról?

» Mindenképpen. Különösen fontosak a műsorok, színdarabok, amelyekkel sok diákot aktivizálnak a tanárok az iskolában. A készülődés során a fiatalok maguk is részeseivé, átélőivé válnak az amúgy talán száraz, irodalom-, történelemórán elsajátítandó tudásanyagunk.

» Lelkészként munkád során, hogyan látod: mennyire fontos ez a jeles dátum a diákok számára?

» A fiatalok általában nem lelkesednek a nagy közös iskolai rendezvényekért. Feleslegesen kötelező, többnyire unalmasnak tartott alkalmak ezek a számukra. De a minden évben elhangzó események, versek, gondolatok, zenei művek öntudatlanul is gyökeret adnak, erősítik a magyarságtudatot az emlékezés által. Én most itthon vagyok a kisfiaimmal, így nem tudom,

hogy mivel készülnek pontosan a gyülekezetünk tagjai. Azonban bizonyos, hogy ahogy minden évben, ez alkalommal is a vasárnapi istentiszteleten elhangzik majd valamilyen gondolat e nemzeti ünnep kapcsán.

» 1990 óta március 15-e a magyar sajtó napja is. „Kívánjuk a sajtó szabadságát...” – olvasható a 12 pont egyikében. Te mit gondolsz: tényleg szabad a sajtónk?

» Ha megnézzük a standokon lévő újságok sokszínűségét, valamint beleolvassunk az interneten lévő hírekbe, cikkekbe a különböző nézőpontú politikai és vallási irányultságú oldalakon, akkor azt hiszem, egyértelmű a válasz.

» Véleményed szerint napjainkban a különböző médiumok elegendő teret adnak nemzeti ünnepünknek?

» A médiumok különböző irányultságúak, tulajdonúak. Egészen bizonyos vagyok abban, hogy akinek fontosak a megemlékezések, a szabadság témáját feldolgozó műsorok, az talál magának az idén is megfelelő programot a csatornák színes választékában. Aki számára pedig sajnos ezen a napon nem az emlékezés a fontos, hanem csupán pihenőnapnak tekinti nemzeti ünnepünket, az akkor sem nézné ezeket a műsorokat, ha sokkal nagyobb számban lennének jelen a kínálatban.

V. V. Sz.

Az ifjúság ereje

A Debreceni Református Egyházmegye református magazinjának, a Közösség című orgánumnak a főszerkesztője *Tóth Tamás*, a Debrecen – Kossuth Utcai Református Egyházközség lelkesze. Egyebek között arról kérdeztük, hogyan viszonyulnak gyülekezetük fiataljai nemzeti ünnepünkhöz.

» Mit jelent az Ön számára 1848. március 15-e?

» A Pilvax Kávéházat – Petőfivel és Jókaival az élen –, a Nemzeti Dalt, a 12 pontot, a Himnuszt és a Szózatot, a kokárdát. Az „itt az idő, most vagy soha” esélyt megragadó ifjúság erejét, mely a kivételes tehetségű nagy magyarok lánglelkű bölcs szavaira hallgatva előre tudott törni, és indulásra, nagy megmozdulásra készítette a nemzetet. Egy olyan kivételes nap volt történelmünkben március 15-e, melyen a rab-szolgálcra vert kapcsolatrendszer a szabadon vállalt testvériség láncolata váltotta fel.

» Hogyan emlékezik ezen a napon?

» Az események újraolvasásával, a mai viszonyokra vonatkoztatott üzenetet és válaszokat keresve. De ennél sokkal fontosabb és felemelőbb emlékezés (sőt újraélés), hogy az ünnepnaphoz legközelebb eső vasárnapon a délelőtti istentisztelet alkalmán gyülekezetünk, a Debrecen-Kossuth Utcai Református Egyházközség ifjúságával összekapcsolva felidézünk az akkori eseménye-

ket. Egymást buzdítva énekelünk és szavalunk, s e buzgalmat a gyülekezet is átveszi. Ha lehet, még mélyebben megismerjük ilyenkor egymást, sőt jobban oda merjük bízni magunkat a másakra. Hiszem és tapasztalom is, hogy ezek az alkalmak kihatással vannak a mindennapjainkra, jobban összekötnek bennünket.

» Fontosnak tartja e, hogy az oktatási intézményekben megemlékezzenek erről az ünnepi napról?

» Nélkülözhetetlennek. A nemzet szívdobbanása március 15. Ennek a napnak mindig is meghatározónak kell lennie a tanév ünnepei között. Fontos, hogy ahol napi rendszerességgel a leginkább jelen van az ifjúság, a hálás emlékezés révén évről évre megkapja az esélyt saját maga újraértelmezésére. Sőt. A megemlékezéssel nem csak esélyt adunk, hanem biztatjuk és bátorítjuk a fiataloságot, hogy újra és újra megkeresse igazi helyét és feladatát a társadalomban. Megkeresse és megtalálja a hangját, az útját, felfedezze erejét, (nemzet)sorsot, jövőt formáló felelősségét.

» Lelkészként munkája során hogyan látja, mennyire fontos ez a jeles dátum a diákok számára?

» Gyülekezetünkben a fiatalok rendkívül nemzettudatosak. Általánosságban is jellemző rájuk a népi hagyományok ápolása, a magyarság megélése. Nem csoda hát, hogy március 15-e kiemelkedően is fontos a számukra. Vallom, hogy a Krisztus-hit és az egészséges hazaszeretet szervesen összetartoznak. A legjobban ezt János fogalmazza meg: „Ha valaki azt mondja: »Szeretem Istent«, a testvérét viszont gyűlöli, az

hazug, mert aki nem szereti a testvérét, akit lát, nem szeretheti Istent, akit nem lát.” (1Jn 4,20) Sajnos a testvérszeretet nem magától értetődő. Tanulni kell. Újratanulni. Ebben segít elsődlegesen is a Krisztus-hit, melybe a hazaszeretet is beleágyazódik. Március 15-e összetartásra indít, szembefordulva és nemet mondva minden olyan erőre, amely testvér a testvért ellenségévé akarja tenni.

» 1990 óta március 15-e a magyar sajtó napja. „Kívánjuk a sajtó szabadságát...” Ön egyszersmind főszerkesztő. Megítélése szerint mennyire sikerült megvalósítani a sajtó szabadságát?

» A „Kívánjuk a sajtó szabadságát, censura eltörlését” a 12 pont közül az első volt. Nem véletlenül. A forradalmi eszmék terjesztését csak ezzel a radikális és elsődleges szempont hangsúlyozásával lehetett elérni. A magyar sajtó mindig is az éppen aktuális államhatalom szolgálatában állt, különösen is a Habsburg Birodalom, majd később a kommunista diktatúra idején. Napjainkban, ha vannak is ún. független sajtókiad-

ványok, nem élvezik fenntartójuk és működtetőjük részéről a szabad véleménynyilvánítás lehetőségét. Meghatározott keretek között meghatározott fogalmi készlettel és üzenettel élhetnek. A Debreceni Református Egyházmegye Közösség magazinja abban a kiváltságos helyzetben van, hogy a felelős kiadó és a gyülekezetek anyagi áldozathozatala és megelőlegezett bizalma szabad teret garantál a rovatvezetők, illetve a szerzők számára. A beérkezett cikkeket csakis a szerzővel együttműködve javítjuk, de ezt is csak nagyon indokolt esetben. Úgy látjuk, hogy csakis annak a véleménynyilvánításnak van létjogosultsága, mely engedi a szubjektív szempontok szerinti megosztottságot, egységesen színesítve az egyébként sem fekete-fehér képet.

» Véleménye szerint napjainkban a különböző médiumok elegendő teret adnak nemzeti ünnepünknek?

» Soha nem lehet eléggé tágítani a teret, mert mindig van, ami vagy aki beszűkíti azt. Talán azzal lehet jobban erősíteni a nemzeti ünnep üzenetét, ha azt mondjuk: „Miénk itt a tér, mert mi nőttünk itt fel, / A ház is a miénk, mert mi viseljük el” (LGT: Miénk itt a tér). Át kell hogy hassa március 15-e szellemisége minden megnyilvánulásunkat, megmozdulásunkat. Ahogy nem lehet magyar irodalmat és történelmet tanítani egészséges nemzettudat nélkül, úgy a médiumok is helyesen teszik, ha tudatosan elmerülnek minden egyes megnyilatkozásuk előtt a március 15-i szabadság eszményében.

Vékony Viktória

A komolysajtó őrzi a tradíciókat

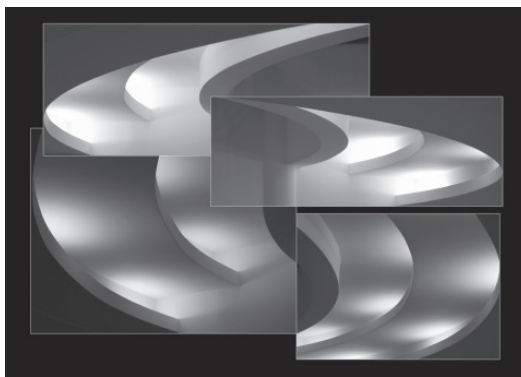
Az 50. kötetéhez közeledik egyszemélyes irodalmi és művészeti folyóirata, a Néző•Pont. Ennek írása és szerkesztése mellett dr. Vitéz Ferenc a DRHE Mediárium folyóiratának is az egyik felelős szerkesztője – Baráth Béla Levente tanár úrral együtt.

» *Hogyan lehet összeegyeztetni a két lappal való munkát?* – kérdeztük Vitéz tanár úrtól.

› A Mediárium az egyetem kommunikációs intézetének a tudományos folyóirata, a Néző•Pont pedig szerzői folyóirat. A Mediárium mögött egy szerkesztőgárda és egy műhely áll, a Néző•Pont ellenben egy autentikusnak gondolt, mégis személyes világképet tükröz. Bevallom, „magammal” sokkal könnyebb dolgozni, mint többekkel együtt, gyorsabban és hatékonyabban megy a munka, ugyanakkor a Mediárium igen fontos, mondhatni: tudományos tényező, mely elméleti és gyakorlati kutatómunkánkat reprezentálja. A Néző•Pont elsősorban művészeti és irodalmi hangúlyokat kapó kulturális és közművelődési folyóirat, a Mediárium a kommunikáció- és médiatudomány területe mellett egyházi és társadalmi, s egyre inkább neveléstudományi profilt kapott. Mindkét lapnak megvan tehát a saját karaktere, s mindkettő fontos és egyedülálló a maga nemében.

» *A Mediárium fontosnak tartja a hagyományok őrzésének gondolatát. A sajtónap közeledtével hogyan látja a mai magyar sajtóban a tradíciók őrzésének helyzetét?*

› Nemcsak a Mediárium, hanem a saját folyóiratom

Szabó László: Méliusz-vonalak (illusztráció a Mediárium legújabb számából)

is törekszik erre, például a kihalóban lévő műfajok – például a jegyzet, a lírai kommentár vagy a recenziós elemekkel gazdagított művészeti eseménybeszámoló, ill. a rendhagyó párbeszédműfajok – megújításával. S mi a helyzet a mai magyar sajtóban? Vannak tradíciók, melyeket a komolysajtó (a komoly jelzővel megkülönböztetve azt a celeb- és az ideológiai bulvártól) igyekszik megőrizni, például a Magyar Nemzet, illetve néhány konzervatív hetilap. Nem is a nyomtatott komolysajtó értékörző szándékaival van baj, hanem az olvasószám csökkenésével. Az olvasók figyelme az internetes médiakörnyezetre helyeződött át, ott pedig hiába végtelenek elvileg a lehetőségek, mégis leszűkül a mondanivaló. Különös paradoxont eredményez, hogy a net kitérít a világot, s be is szűkíti a tudatot.

» *Hogyan értékeli az egyházi sajtó szerepét az értékközvetítésben?*

› Az egyházi sajtónak még intenzívebben kellene jelen lenni a köznapi kulturális és társadalmi életben. Alkalmazkodik az új kihívásokhoz több internetes portál, illetve a printsajtó is, gondolok épp a Reformátusok Lapja profiljának közelmúltbeli megújítására. Itt talán, a korábbi példákkal szemben, éppen az lehet a baj, hogy az egyházi sajtó túl sokat szeretne mondani, ami érthető, mert túl sok érték megy veszendőbe, illetve van veszélyeztetve. Koncentráltabb értékpontokat kellene kijelölni, s nem is kell hozzá semmi újat kitalálni. Szépség, jószág és igazság, hit, erkölcs és szeretet, Isten, nemzet és család. Kibontakozik így a kultúra értékmagva: harcolni a bűn ellen, értelmesen tevékenykedni, s akkor elkerül minden szükség.

» *Változhat-e tanár úr szerint a negatív jelenség, a fogyasztóknak a médiában előforduló tudatos „mérgezése”?*

› Ez a kérdés annál jóval bonyolultabb, mintsem röviden lehetne rá válaszolni. De ha mégis, ajánlom megfontolásra az egyházi sajtó által kijelölendő értékpontokat. A bonyolultságot egyébként fokozza, hogy a hatalomnak általában jól jön, ha a fogyasztó nem gondolkodik. Tudvalevő, hogy az ideológia is olyan árucikk, amit el kell adni a választópolgárnak. Aki gondolkodik, az kérdéseket tesz föl, a kérdések pedig nem mindig kényelmesek. Egy igazság és igazságosság mellett elkötelezett hatalomnak is el kell döntenie tehát, hogy mennyire és miért tartja vagy tartaná fontosnak, hogy egy (ön)tudatos nemzetet tudjon maga mögött.

Kérdező: Papp Ferenc

„Szavaiddal teremts életet!”

Egy ódondász vélekedései. E címmel jelentette meg a DRHE óraadó tanára, Tóth Dénes színikritikus, dramaturg, a közelmúltban megszűnt Debrecen c. hetilap szerkesztője a debreceni nyomtatott sajtó félmúltjáról (1985–2012) szóló, ám annak jelenére és jövőjére is tekintő könyvét, a Tóth Dénes Árpád füzetei c. könyvsorozat újabb, 4. darabjaként. A kiadvány megjelenése alkalmából kérdeztük k.

» *Hogyan kell érteni a címbe szereplő ódondász kifejezést?*

› Az ódondász az újdondászra rímel. Hajdan az újságírókat újdondásznak nevezték, ódondásznak pedig a régiségkereskedőket és az antikváriusokat hívták. S mert én klasszikus újságírást tanítok, emiatt ma bizonyára ódondásznak tűnhetnek.

» *Őn már a rendszerváltás előtt is újságíróként dolgozott. Miben hasonlít, illetve különbözik az akkori munka a mostanítól?*

› 1974-től dolgoztam a sajtóban, s a lapkiadás – egészen a rendszerváltásig – pártirányítás alatt állt. Tulajdonképpen még működött a politikai cenzúra, számos témáról nem lehetett szólni. Megkérdőjelezhetetlen volt a szovjetek ittléte, a KGST, „tabunak” számított Erdély, s általában a külhoni magyarok helyzete. Egyházi lapok nem voltak, a gyülekezetek csupán a templomokban terjeszthették saját hírleveleiket. Később, a 80-as években – egy bizonyos határig – már feszegetni lehetett olyan kérdéseket, amelyeket korábban nem. Ekkor az Egyetemi Élet c. lapot szerkesztettem, és éreztem az enyhülést. A mai sajtó szabad, a jog által tiltottakat kivéve bárki, bármiről írhat. Ám a

személyiségi jogok védelme sajnos nem mindig érvényesül, főleg a bulvársajtóban. A politikai és gazdasági befolyásolás pedig továbbra is jellemző.

» *A mai újságok nagy részét hirdetésekkel és reklámokkal tüzdelték tele. Ön szerint lehetséges-e, hogy a jövőben ennek aránya csökkenjen, és helyet kapjanak a személyes műfajok?*

› A privatizáció óta a többségében külföldi tulajdonosok terméknek tekintik a lapokat, eladhatóvá kívánják tenni. Elsődleges a hirdetések mennyisége, s ez aránytalanságokhoz vezet a lapok szerkezetében, manapság nincs szükség mélyebb interjúra, publicisztikára, riportra. Abban az esetben, ha a magyar „pénzmágnások” végre üzletet látnak a nyomtatott sajtóban, a hazai hagyományok továbbra is alkalmas keretet teremtenének a színvonalas újságírásra.

» *Dolgozott a Hajdú-Bihari Napló, az Egyetemi Élet, a nyolcvanas évekbeli és a későbbi, jóval a rendszerváltás után indult Debrecen, illetve az Úton és a Piac nevű lap kötetlékében is. Melyiknél érezte legjobban magát újságíróként, és miért?*

› Az Egyetemi Életnél. Kiszabadultam a pártsajtóból, senki sem szólt bele a szerkesztésbe, úgy alakíthattam a lapot, ahogy akartam. Ráadásul remek újságírógárda alakult ki körülöttem.

» *Pályája során mit jelentett a jelmondata, a „Kibi balati”?*

› Mondj életet! Engem ez vezérelt. Azokat az írásokat szerettem, amelyek emberekről szóltak; az emberek kételyeiről, szenvedélyeiről és világképéről.

» *Őn 1993 óta tanítja a gyakorlati újságírást. A mai*

» *gazdasági helyzetben a frissen végzett hallgatók hány százaléka tud majd a szakmában elhelyezkedni?*

› Évfolyamonként két-három hallgatónak sikerül. A környékbelieket oktatjuk, és itt egyre kevesebb médium van, keveseknek adatik meg, hogy ebben a szakmában elhelyezkedjenek.

» *Végezetül mit tanácsol az újdondásznak, azaz a fiatal újságíróknak?*

› Olvassanak és írjanak naponta. Legalább tízszer annyit olvassanak – főleg szépirodalmat, folyóiratokat, nívós hetilapokat –, mint amennyit írnak. Ne adják fel! Nem fog megszűnni a nyomtatott sajtó, talán csak a napilap... Manapság az információk gyors áramlása felületes munkára sarkall. Ezért ne adjanak ki a kezükből olyan kéziratot, amit előtte alaposan át nem gondoltak.

Fodor Orsolya

A humor „Sandokan”-ja kötődik Debrecenhez

Aki jártas a humorvilágban, *Beliczai Balázs* nevét biztosan ismeri. 2006-ban indult a humorfesztiválon, majd egyenes úton haladt tovább a Showderklub berkein. Jelenleg a Dumasínház egyik legsikeresebb fellépője. Február 21-én a Lovardában tett látogatásakor kaptam mikrofonvégre.

(Nagy a rohanás, pakolnak a szervezők. Hosszú út vár még rájuk az éjszaka folyamán. Ha már készen áll mindenki, be is indítják az autót. – Amíg nem döngetik a hátam, hogy indulunk, addig ráérek – mosolyog.)

» *Hogy született meg a gondolat, hogy a humorból akarsz megélni?*

» Keresni akartam egy olyan munkát, amely nem emészt fel sok energiát, és este is végezhetem. Láttam egy stand up-os felhívást, hogy 'ha elég bátornak érzed magad, hogy közönség elé állj és kipróbáld magad, jelentkezz!'

» *A Fábry Sándorral való ismeretséged hogyan szövődött?*

» Fábryt mint a Showder-klubosok mentorát úgy ismertem meg, hogy Pesten abba a kávézóba járt, amelyikben ez a műfaj kezdett kibontakozni 2004 tavaszán. Jókat mulatott, és látott bennünk fantáziát, felkarolt minket. Az ő műsorában adott lehetőséget, hogy bemutatkozzunk, majd Fábry producere teljes műsort indított el nekünk.

» *Sokoldalú vagy. Tanárszakosként végeztél, humorral foglalkozol, zenélsz... Ezek közül mi az, amit a legjobban szeretsz művelni?*

» Bár tanítóképző főiskolát végeztem, egy percet

sem praktizáltam, mert közben párhuzamosan jött a Duma-színházazás. A zene pedig relaxációs elfoglaltság. Mindig azt szeretem a legjobban, amivel aktuálisan foglalkozom. Ha paródiára koncentrálok, akkor ez a kedvencem.

» *A humorból meg lehet élni? (Félve kérdezem, kapok-e rá választ.)*

» *(Kissé bezitálva...)* Hát... *(torokköszörülés...)* Igen, szerencsére. A televíziós felvételek, ismétlések, valamint az internet hatására sokan hallanak rólunk, és kapunk annyi meghívást, hogy abból azért meg tudunk élni.

» *A legtöbb felkérést a fővárosban kapjátok. Egyszermind »vidéken, továbbá külföldön is megfordultok. Közönség és közönség között van különbség?*

» Persze, van, de semmiképpen sincs összefüggésben földrajzi területtel vagy korosztállyal. Mi is próbáltuk „beskatulyázni” a hallgatóságot, olyan tekintetben, hogy például egyetemisták vagy egészségügyi dolgozók hogyan reagálnak, de bebizonyosodott, hogy nem lehet kialakítani efféle kategóriákat, és fölöslegese a sztereotípiák, mert kiszámíthatatlan, miképpen reagál a publikum.

» *2005 óta rendszeresen lépsz fel Debrecenben. A legtöbb szereplésed a Dumasínház rendezésében történik?*

» Ez már a 13. alkalom. *(Mosoly a szája szélén...)* De nem vagyok babonás. Igen, a fellépések zöme a Dumasínháznak köszönhető, de volt cégtől érkező felkérés is: a Lovardában tartották a partijukat, és a munkatársaiknak adtam elő a műsoromat. S előfordult, hogy jótékonysági rendezvényen léptem fel.

Egyébként anyukám a civisvárosban született, unokatestvéreim a mai napig itt élnek. Gyerekkoromban sok időt töltöttem ebben a városban, és civilként is sokat járok Debrecenbe.

» *Hogy egy általános, sokat feltett kérdéssel kíváncsiskodjak: zavar, ha felismernek az utcán?*

» Nem, hát ez „benne van az árban”. Aki ezt nem bírja elviselni, az ne válasszon ilyen munkakört magának. Nyilván Madonnának nehezebb lemennie a közértbe, talán többen „megbambulják”...

» *A hivatalos rajongói oldaladon feltüntetted sok más egyéb érdekesség mellett, hogy Sandokan a példaképed. Ez igaz, vagy van benne némi humor?*

» Ez teljesen komoly. De mindenképpen hangsúlyoznom kell, hogy a gyerekkori példaképed. Kissrác koromban vetítették ezt a kalandfilmsorozatot, akkoriban minden gyereknek Sandokan volt a példaképe. Hogy ki lenne a mai példaképed?... Majd gondolkodom rajta.

Ásztai Lili

Valentin-nap: ünnep vagy üzlet?

Minden év februárjában piros és rózsaszín szívek, plüssfigurák és egyéb csecsebecsék lepik el a boltokat világszerte. A szerelmesek ünnepének sikere eddig töretlen. De vajon meddig? Őszinte ünnep vagy rafinált üzlet?

Magyarországon az 1990-es évektől kezdődően indult útjára a Valentin-nap. Azóta nincs megállás, és évről évre egyre nagyobb készülődés előzi meg a szerelmesek ünnepét. Utcákat járva, üzletek kirakata előtt elszünetelve vagy akár egy bevásárlóközpontba lépve, akarva-akaratlanul hatalmas szívekbe és feliratokba botlunk, melyek büszkén hirdetik: itt egy újabb alkalom, hogy meglepjük kedvesünket (és vele együtt pénztárcánkat is...). Itthon a legtöbben értetlenül állnak ez előtt, hiszen nem tradicionális ünnepnapról van szó. Sokkal inkább a sikeres üzleti propaganda végtérképéről beszélhetünk. Szinte észrevétlenül szívárgott be hozzánk a külföldi tulajdonú cégeknek, amerikai filmeknek és egyéb „produktióknak” köszönhetően. Nyílt titok, hogy sajnálatos módon az ezzel járó haszonszerzés vált fő motivációs erővé a világon. Valentin-napi akciók, limitált kiadású termékek, még országunkban is angol felirattal ellátott giccses jelennek meg minden évben a kirakatok polcain.

Adni jól – tartja a mondás, és kétség sem fér hozzá, hogy ez így is van. A spontán és váratlan meglepetésnek, kedveskedésnek megvan a maga varázsa mindkét fél szemzőgéből nézve, hiszen sok mindent elárulhatnak nekünk párunk érzéseiről.

Talán épp ezt töri meg a kötelező jellegű ajándékozás, arról nem is beszélve, hogy ezáltal igen könnyen hamis érzelmeket is közvetíthet.

Hazánkban megosztja az embereket ez az ünnep, természetesen jogosan. Az úgynevezett amerikaiasodás rendkívüli mértékben elhatalmasodott Magyarországon. A csekély pozitívummal járó folyamat átcsapott egy olyan ország erős utánzásába, nevetséges majmolásába, ahol a népesség legnagyobb százalékának fogalma sincs arról, hogy hol van, és hogy egyáltalán létezik az országunk. A nyugati séma követése lasscskán háttérbe szorítja a magyar értékeket.

Ne akarjunk mások lenni! Megvan a magunk történelme, értéke és ünnepe. Nincs szükségünk idegen népére. Legyünk büszke magyarságunkra! Ünnepejünk saját múltunkat, jelenünket, jövőnket és kedvesünket akkor és oly módon, ahogy azt mi szeretnénk, és nem úgy, ahogy azt mások elvárják.

Honti Orsolya

Malmőben a Kedvesem!

Megszületett a döntés, három elődöntő és két középdöntő után nyolc előadóból kiválasztották azt az énekest, aki hazánkat képviseli Malmőben május 14-én vagy 16-án az elődöntőn az Eurovíziós Dalfesztiválon. A döntő egyébként május 18-án lesz. Azért indult hazánkban a Dal, hogy a legjobbnak vélt énekes a legfölbemászóbb dallal eljusson egészen a döntőig.

Nem kicsi a tét, egy országot képvisel, akit kiválasztanak. Vastag Tamás nagyon izgatott volt, hiszen ő indította a műsort. Követte előadását Keresztes Ildikó, a drámai Nem akarok többé játszani című dalával. Kállay Saunders András elhozta nekünk a '60-as éveket a piros-fehér-fekete produkciójával és a nagybögővel, ez volt a My Baby, az egyik legesélyesebb dal idén. Radics Gigi Úgy fáj című dala álmatlan éjszakákat okozhatott a fiatal énekesnőnek; plagizálással vádolták a produkciót. Ő volt egyébként a legmegosztóbb személyiség, hiszen énekesek vonták vissza benevezésüket, mielőst megtudták, hogy jelentkezik a Dalra. Ráczy Gerő nyugodtan és magabiztosan állt

a színpadra: rutinos dalfesztiválózó. A leggyönyörűbb produkció szerintem Agárdi Szilvia és Pál Dénes duettje volt az idén. Cserpes Laura anygként állt a színpadra Élő pont ügy című dalával. ByeAlex csónadrágban és zöld zoknijban énekelt a Kedveséről. A zsűri szerint Kállay Saunders András nyert, őt követte Radics Gigi, Vastag Tamás, és végül, de nem utolsósorban ByeAlex. A közönség választhatta ki a legjobb négy közül is a legjobbat.

A nyertes ByeAlex lett és az ő kedvese... Örömebe ürmögve gyűlt: azóta támadások érik. Bírálják a dalt, a produkciót, sőt van, aki követeli az újraszavazást vagy a visszalépést Alextől. A Dal egy verseny volt, az eredménye megmásíthatatlan. E győzelem is példája lett annak a szomorú jelenségnek, hogy úgy látszik, mi, magyarok (sokan) nem tudunk önzetlenül örülni egymás sikerének. Ha a közönség ByeAlexet tartotta méltónak arra, hogy kijusson a dalversenyre, egy emberként kellene mögé állni, és sok sikert kívánni neki az európai megmérettetésén.

Szabolcsi Gabriella

Zeneértés, Kosztolányi, belmisszió

Olvasáskultúráról és fotográfiról, festészetről és irodalomról, Tisza Istvánról és Csiky Lajosról egyaránt közöl tanulmányokat a Mediárium új száma.

Miért van szükségünk az olvasásra? – teszi fel a kérdést a Fórum rovat nyitó tanulmányában, az olvasásra nevelés aktuális kérdései és válaszait taglaló írásában Németh Nóra Veronika, vizsgálva egyebek között azt, hogy milyen hatások befolyásolják az olvasóvá válást. Az értekezés konklúziója szerint az olvasási magatartás nem csupán a családban dől el, más szocializációs közegek is jelentősen befolyásolhatják a könyvekkel való kapcsolatunkat. A Bocsi Veronika – Karasszon Dezső – Pusztai Gabriella szerzőhármass Zeneértő hallgatók a felsőoktatásban című elemző tanulmányának fontos tanulsága a tömegkultúrához sorolható zenei műfajok és a komolyzene fogyasztása közötti távolság. A szerzők következtetésére szerint a karok és intézmények közötti eltérések a zenei kultúrában arra hívják fel a figyelmet, hogy az így szerzett tudásanyag és viselkedési minták eloszlása nem esik egybe a karok presztízsének alakulásával.

Vitéz Ferencnek A Műhely rovatban olvasható tanulmánya – A fotográfia és a halál. Ekphraszisz és képi illokúciós aktus Kosztolányi Dezső A csúf lány című tárcanovellájában – a címben megjelölt összefüggést,

az író és a fotó kapcsolatát, illetve a művet elemezve utal Kosztolányi szemléletének modernségére, gondolkodásának aktualitására: „Mintha ugyanazt üzenné Kosztolányi is több mint egy évszázad távolából, amit a kortárs fotóesztétika filozófiai nézőpontja érzékeltet: »Lényegét tekintve a fotográfia kevert, mivel a visszafordíthatatlant és a befejezhetetlent kapcsolja össze«. Az Örökség rovatban Kovács Ábrahám a debreceni új ortodoxia tovább élését elemzi – a XIX. századi magyar református teológiai és egyházi életben mind a Tiszántúlon, mind az országos egyházban meghatározó szerepű – Csiky Lajos (1852–1925) belmisszió-teológiai elképzeléseiben. A szerző az analízise nyomán úgy véli: „Nem túlzás azt állítani, hogy a magyarországi egyházi lelki megújulásban jelentős szerepe volt Debrecennek, amit az egyháztörténet-írás elfelejtett. Bár az egyesületi jellegű belmissziói mozgalom később Budapesten bontakozott ki a leglátványosabban, Debrecen egyértelműen megelőzte a pesti ébredést mind az új ortodoxia megjelenésével, mind a gyakorlati missziói munkák egyházközösségekbe beépítésével.” A Szemle rovatban Arany Lajos Liraközéppontú műnem-integráció, több műfajúság és kifejezőerő címmel Juhász Ferenc költészetéről értekezik A Pegazus istálló című új versgyűjtemény fényében. Némédi Gusztáv a Tisza

István és emlékezete című tanulmánykötetet recenzálja, mely kiadvány az egykori miniszterelnök születésének 150. évfordulójára jelent meg. Oláh Róbert Szögi László: Magyarországi diákok németországi egyetemeken és akadémiákon (1526–1700) című könyvét ismerteti. Fekete Károly A világ képétől a világképig címmel Aknay János festőművésznek a Debreceni Református Hittudományi Egyetem Bakoss Tibor Kisgalériájában rendezett kiállítását köszönti. Vitéz Ferenc a 80 éves debreceni fotóklub évfordulójára megjelent, Máthé András fotóművész szerkesztette kötetet ajánlja az olvasók figyelmébe.

A Debreceni Református Hittudományi Egyetem Kommunikáció- és Társadalomtudományi Intézete folyóiratának új száma (VI. évfolyam 1–2., 2012) a Debreceni Fotóklub egykori és mai tagjainak munkáiból válogatott fotográfiák illusztrálják.

A 2012. esztendő mives, részletgazdag összefoglalása, összegzése e 49. kötet. Mozgalmas, kulturális, irodalmi és művészeti eseményekben bővelkedő esztendő „rohant el” mögöttünk. Úgy tartják, hogy a pillanat elillan, de Vitéz Ferenc a múlt év történéseit átmentette a mostba, a jelen és a jövő olvasói számára.

Visszatekintést olvashatunk a Holló László-émlékről, mely a Munkácsy- és Kossuth-díjas Holló László festőművész születésének 125. évfordulója előtt tisztelt. A Néző•Pont egy nagy munkával s összefogással készített kötetet, a Komiszár János által összeállított, Holló-díjasokról szóló kiadványt ajánl figyelmünkbe, mely a múltban és a jelenben, illetve a már az égi műhelyben alkotó díjazottakat vonultatja fel.

S a Holló-émlékév kapcsán dr. Vitéz Ferenc egyszemélyes folyóiratában maga is tiszteleg Holló-díjas alkotó társai előtt is: helyet kap a Nuridsány Éva deb-

Figyel, megőriz, továbbad

receni képzőművész alkotásai ihlette műelemzés, valamint Kövér József szobrászművész új Holló-dom-borművének híre egyaránt.

A 49. kötet részletes könyv- és folyóiratszemplét tartalmaz, figyelmünkbe ajánlva határainkon innen és túl megjelenő kiadványokat. A Debreceni Református Hittudományi Egyetem volt és jelenlegi oktatóinak, tanítómestereinek, Ozsváth Sándor művelődéstörténész és Tóth Dénes Árpád újságíró új kötetek ajánlója is olvasható. A folyóirat újabb száma tehát

Néző • Pont

IRODALOM – KULTÚRA – MŰVÉSZETEK

egy fajta „kötetek a kötetben” jelleget is hordoz: olvasás közben további olvasásra is buzdít.

A negyvenkilencedik szám a várakozás érzését kelti bennünk, hisz tudjuk: a soron következő, ötvenedik, jubileumi szám további szellemi kincseket: irodalmi-művészeti, kulturális értékeket tár majd elénk.

Vitéz Ferenc jubileumhoz érkező folyóirata mindenkor a reményt és a bizodalmat adja vissza számunkra: annak hitét, hogy léteznek a világban, benne szűkebb pátriánkban olyan nívós alkotások, értékek, hagyományok és névnyelvek amelyekre érdemes odafigyelni, amelyekre érdemes büszkének lenni, s amelyek utat mutatnak és erőt adnak. Hisz a Néző•Pont nemcsak tartalmával, folyamatos létével is értéket teremtett. S ahogy írója, szerkesztője is nyilatkozta nemrég: „Szeretném hinni, hogy »szerzőtársként« az Úr áll mellettem.” Mi is hiszünk...

H. E.

Mese nem csak gyerekeknek

Wass Albert műveinek fő témája szülőföldje, még az Amerikában megírt szövegei is Erdélyről szólnak. Hazaszeretete mellett a természetrajongása is olvasható írásaiból, ezt igazolja erdészeti diplomája is. Számára mindennél fontosabb volt a természet és a haza, alkotásainak ez a két központi témája.

A Tavak és az Erdők könyvében is megfigyelhető e két vonal és természetesen mindennek felett a becsület. Kisfiainak kezdte el írni ezeket a történeteket 1946-ban, a Németországban töltött évei alatt. A mesékben az a közös, hogy mindegyik a jó győzelemmel végződik a gonosz felett, valamint mindig le lehet szűrni a tanulságot. Wass Albert talán ezért is fogott ehhez a műfajhoz, mert a valóságból ezeket az

értékeket hiányolta. A Tavak könyvében a vízi világot ismerhetjük meg és a nádi manókat. Az Erdők könyvében abba a világba nyerhetünk bepillantást, ahová az író soha nem térhetett vissza, bármennyire is szeretett volna. Betekintethetünk az erdőben lakó állatok életébe, s abba, hogyan tanulták a megmaradást, találkozhattunk mókussal, nyuszival, szarvasal, tündérekkel és számos más élőlényvel, akik eme békés helyen élnek.

A sorok közül sugárzik a jóság és a szeretet, felnőtteknek és gyerekeknek egyaránt ajánlható, biztos, hogy mindenki talál benne jó tanácsot, hiszen Wass Albert szavai a való életre vonatkoznak, s útmutatót adnak. Röviden: tanulható, követhető, sőt, követendő...

Mustra szép soraiból, amelyekben bölcs gondolatok, életreceptek rejlenek, pl.: „A sok kicsi pillangó a sok kis jóság hírért hordozza magával. És vannak aztán szép, nagy, tarka szárnyú pillangók: ezek a ritka, nagyon jó cselekedetek. Minél szebb és nagyobb jót teszel, annál szebb, nagyobb és színesebb pillangó száll föl a

nyomában. Igyekezz, kisfiam, hogy amerre jársz, sok pillangó legyen. Ne lépj reá a csigára, hanem tedd félre az útból, hogy más se léphessen reá. És ebből újra megszületik egy pillangó.”

Szöveg: Sárdi Györgyi
Fotó: Pólyán Csilla

Ahol bármi megtörténhet...

Döme nem átlagos kutya. Igazi Csodakutya ő, akit megannyi gyermek vár hétről hétre. Számára a hétfő a fejlesztőiskolában kezdődik.

Gyerekszivaj, izgatott készülődés. A hattagú csoport már alig várja kedvenc kutyusuk megérkezését. Mondókákkal fogadják a nyugodt ebet, ő pedig régi ismerősként sétál be a terembe Fábiánné Mile Alíz, a Csodakutya Alapítvány alapítójának oldalán. A foglalkozás már akkor elkezdődött, mikor beléptek a kapun. Főhősünk ugat, csahol, ha kéri, és türelmesen várja a következő parancsot.

A halmozottan sérült, értelmileg akadályozott gyerekek arcára mosoly ül, és alig várják, hogy megölelhessék kedvenc kutyusukat, s ő szemmel láthatóan élvezi a figyelmet.

Az Alapítvány több intézménnyel, szervezettel van kapcsolatban, nem csak Debrecenben. Óvodákban, iskolákban, gyógypedagógiai intézményekben tartanak foglalkozásokat hároméves gyerekeknek éppúgy, mint felnőtteknek. Teljesen önkéntesen.

– *A kapacitásunk véges, nem tudunk mindenhova eljutni. Állami segítségünk nincs, teljesen önerőből, önkéntesen alapon működünk, a kutyákat pályázati pénzekből próbáljuk ellátni. De természetesen akkor sem hagyjuk abba év közben a terápiát, ha az adott forrás elapad* – mondta Alíz, akinek arcán nyoma sem volt fáradtságnak, az egész napos munka után sem. – *A Csodakutya Alapít-*

vánnyal megvalósíthatom önmagam, és olyan maradandó élmények érnek, melyek boldogabb emberré tesznek. Nap mint nap tapasztalom a kutyák szeretete mellett, hogy milyen egy autista kisfiú mosolya, hogyan lehetséges kerekesszékből kiszállva kutyával sétálni, hogyan hangzanak az első kiejtett szavak...

Hosszasan beszélgettünk a gyerekekről, kutyákról, a kitarító munkáról, a sikerekről. Megéri. Megéri ennyit áldozatot hozni a jó cél érdekében. Nem szeretnék közkhelyekkel dobálózni, könnyfakasztó sorokat írni. De azt hiszem, kevés ilyen ember van ma a világon. Egy mosoly, apró sikerek hajtják előre, de ezek is bearányozzák a napját. Fáradhatatlan. Talán soha véget nem érő harcot vív a csodáért, a reményért.

És van remény. A foglalkozáson magam is megismerem Annát, azt a Angelman-szindrómás kislányt, aki rációfolt az orvosokra, és olyan teljesítményekre is képes, amelyeke a sorstársai nem. Ő már négy éve dolgozik Dömével. Kapcsolatuk szoros, és talán ennek a kapcsolatnak köszönhető, hogy hosszú hónapok küzdelmes munkája után Anna feláll, ha csak néhány métert is, de önállóan sétál, mozgása stabilabb, finomabb. A változás az egész személyiségén érződik. Beszélni nem tud, Döme mégis minden rezdüléséből tudja, mit szeretne. Anna pedig boldogan karolja át és simogatja meg kedvenc segítőtjét.

Alíz büszkén beszél a kutyák, az alapítvány sikereiről, s közben elmondja, hogy igyekeznek minden gyerek fejlődését nyomon követni. De hogyan jött a Csodakutya ötlete?

– *Tudtam, hogy kutyákkal szeretnék gyerekeknek segí-*

teni. Én nevelőtandri státuszban, értelmileg akadályozott gyerekekkel dolgoztam sokáig. Ez idő alatt sok fejlesztési módszert próbáltunk ki, egy ilyen alkalommal gondoltunk a kutyaterápiára is.

Jelenleg nyolc kutyus van a Csodakutya Alapítványnál, terápiás, illetve felkészítés alatt álló kutyák egyaránt. Különböző korúak, fajtájúak, attól függően milyen csoporttal kell együtt dolgozniuk.

Anne of Avonlea szavaival: „A legszebb napok nem azok, amikor valami váratlan, szokatlan, nagy esemény történik, hanem amikor apró örömek érnek sorozatban, mint a zsinagról pergő gyöngyszemek.” Ilyen öröm a hangos kacaj, a csillogó szemek, amelyek minden nap boldoggá teszik az Alapítvány dolgozóit. Hálás vagyok, hogy megismerhettem őket.

Történetük tökéletes példa arra, hogy összefogással, kitartással, szeretettel bármi megtörténhet. Anna most már képes néhány önálló lépés megtételére is, én pedig szívből kívánom, hogy ez a néhány lépés egy hosszú út kezdete legyen számára.

Erdei Krisztina

Egy valóra vált álom

› Mióta az eszemet tudom, focizok, persze csak amatőr szinten. Egy utánpótlás kupán kérdezősködtem a sípmestertől a szakmáról. A középiskolai tanárom férje pedig játékező volt, aki segített nekem az elindulásban. Három hónapos tanfolyamon vettem részt, majd a „megyei egyéb” egylettségébe kerültem. Először gyerek- és serdülőmérkőzéseken, illetve megyei II–III. osztályban asszisztensként működtem közre, majd fokozatosan haladtam felfele a lépcsőfokokon. Vezettem már felnőttmérkőzést is, de úgy látszik, nekem asszisztensként van nagyobb lehetőségem.

» *Ha nem sípmesterként tevékenykedsz a mérkőzéseken, hanem a partvonal mellett segíted a munkát asszisztensként, akkor hogy kaphattad meg a díjat?*

› A mérkőzéseken három, négy, öt játékező is dolgozik az alapvonalai játékezőket beleértve, így az asszisztensek teljesítményét is figyelik, mivel együtt vezetjük a mérkőzést. 2012-ben a szakma szerint kiemelkedő teljesít-

ményt nyújtottam, így nekem ítelték meg a kupát. A szövetség decemberi zárógáláján nagy meglepetésként ért a kitüntetés.

» *Tudomásom szerint Loki-meccsen is közreműködtél már partjelzőként. Az eddigi pályafutásod során ez volt számodra a legnagyobb feladat?*

› Igen, ez egy nyílt kapus nemzetközi felkészülési mérkőzés volt, a Loki és a Kolozsvár csapata vívta egymással. A 2–2-vel zárult meccsen 3000 néző volt jelen az Oláh Gábor utcai stadionban. Talán ez az eddigi legnagyobb mérkőzésem, habár a DVSC több felkészülési mérkőzésén is közreműködtem már.

» *Ki az, akit nagy tiszteletben tartasz, esetleg példakép, aki eddigi pályafutásod során sokat segített neked?*

› A mentoromat nagyon becsülöm. Fiatal és sok mindent elért, ő is teljes szívvel műveli a játékevezetést. Berettyán Péter ő, 2012 decemberétől hivatalosan FIFA-kerettag asszisztens. Szinte napi kapcsolatban állunk egymással, ameltett, hogy mentorom, nagyon jó bará-

tom is. Rengeteget segít, például edzéstervet összeállítani, s tanácsokat ad. Sági Csabától is nagyon sokat tanultam. Amikor elkezdtem a játékevezetést, számos meccsen működöttünk együtt a megyében.

» *A foci iránti szereteted nem csak a pályán szélén nyilvánul meg. Ugyanis egyetemünk kispályás futballcsapatával szép eredményt értetek el a közelmúltban...*

› A KFRTKF nevű csapatnak én vagyok a vezetője. Tavaly két kupasorozatban végeztünk a második helyen. A Buzánszky Kupának vannak külön kiírt bajnokságai, azon szereztünk ezüstérmét és okleveleket. Tóth Csaba tanár úr segített a csapat összeállításában, támogat minket, valamint termet ad, hogy szabad időnkben jobban összekovácso-lódjunk a csapattársakkal.

» *A játékevezetői ambíciód mennyire komolyak?*

› Csak egy esetleges sérülés állíthat meg, mivel nagyon komolyan gondolom. Jó volna ezentúl is ebben a kerettségben maradni, nem szeretnék szégyent hozni sem a szövetségre, sem saját magamra.

Szénási László

Talán így jellemezhetnénk tömören intézményünk, a Debreceni Református Hittudományi Egyetem egyetemünk testnevelés műveltségterület hallgatójának 2012 decemberében kiteljesedett munkáját. Szabó Ferenc Szilárd érdemelte ki a mögöttünk álló év legjobb labdarúgó játékevezetője címet Hajdú-Bihar megyében.

» *Hogyan kerültél közel a játékevezetéshez, mi volt az alapfeltétele az engedélyednek?*

Debreceni Főnix. Református ifjúsági lap. Kiadja a **Debreceni Református Hittudományi Egyetem (DRHE)**

Felelős kiadó: **Dr. Fekete Károly**, a DRHE rektora * A kiadó székhelye: Debrecen, Kálvin tér 16. Tel.: (52) 516-820

Szerkesztőség: 4026 Debrecen, Péterfia u. 1–7. Tel.: (52) 518-500 * E-mail: fonix@kfrtkf.hu

NMHH-nyilvántartási szám: IO/4152-2/2012

Főszerkesztő: **Arany Lajos** * Hallgatói szerkesztők: **Erdei Krisztina, Faragó Melinda, Szabolcsi Gabriella;**

Szatmári Dániel (tervezőszerkesztő), Bodnár Zsolt, Papp Róbert (tördelők) * Fotós: **Egresi László**

Integrált médiafelületünk: www.licium.hu

Készült a Litográfia Nyomdában, Debrecenben – felelős vezető: **Vécsei Tibor** * **HU ISSN 1787-7652**

